№ 78 Մայիսի 15 Կիրակի | 1883 | Մայիսի 15 Կիրակի № 78

ՏԱՍՆԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլ, կէս տարվանը 6 րուբլ։
Առանձին համարները 5 կօպէկով։

Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ։

Օտարաքաղաքացիք դիմում են ուղղակի
Тифлисъ· Редакція ‹Мшакъ›

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տօն օրերից)։

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով։

Յայտարարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր բառին 2 կօպէկ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ։ Նամակ Մեծ-Ղարաքիլիսայից։ Նամակ Ալէքսանդրապօլից։ Նամակ խմբագրին։ Ներքին լուրեր։—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ։ Արտաքին լուրեր։—ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ։—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ։—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ։ Նամակ Թիւրքիայից։

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ՄԵԾ-ՂԱՐԱՔԻԼԻՍԱՅԻՑ

—

Մայիսի 3-ին

Այս, վեցերորդ տարին է, որ շարունակ թղթակցում եմ «Մշակին», բայց, ո՛չ մի օր, ո՛չ մի թղթակցութեան ժամանակ այնքան ուրախ տրամադրութեան մէջ չեմ եղել, որքան այսօր, այս թղթակցութեան ժամանակ, որ պահանջում է ինձ ամեն բան մանրամասնաբար գրել, ամենքին էլ շնորհակալութիւն անել, ամենքին էլ բարոյապէս վարձատրել, նկարագրել այն բոլոր չար ու բարի երևոյթները, որոնք այս թղթակցութեան հետ սերտ յարաբերութիւն ունեն։—Պարզենք մեր միտքը։

Ղարաքիլիսայում կայ դպրոցապատկան մի հոյակապ շինութիւն, որ իր առաջը ընկած ջրարբի գետինով, այս րոպէիս 15 հազար ր. արժէ։ Այդ երկյարկանի, մի մասն էլ եռյարկանի վիթխարի շինութիւնը (եթէ բոլորը ծածկվի, 12 փառաւոր սենեակներ կունենանք, իրանց նախագաւիթներով)։ Սրանից 21 տարի առաջ մի հռչակաւոր հարուստի նշանաւոր գործարան է եղել։ Հարուստը երկար ժամանակ բանեցնելուց յետոյ, քանդում է գործարանի բոլոր ծածկը, կոտրատում, ջարդում է անպէտն պղնձները և մաս, մաս, վաճառում է գիւղացոց վրա։ Իսկ առանց ծածկի շինութիւնը ամբողջապէս 500 րուբլով գնում է տեղական դպրոցի հոգաբարձու քահանայ տէր Սիմէօնեանցը։—Ահա ամբողջ 20 տարի էր այդ չքնաղ աւերակները բոլորովին անխնամ ծառայում էին հազարաւոր թռչունների, և չարագործ ձեռքից օրըստօրէ քանդվելով, կամաց կամաց փչանում էին։ Ոմանք խոտ ու դարման, շատերն էլ անկիւնների մեծ մեծ քարերը գողանում տանում իրանց համար շինութիւն շինում։

81 թւի «Մշակի» 216 №-ում ես մանրամասնաբար նկարագրելով այս փառաւոր շինութիւնը, առաջարկեցի շինել սրա մի մասը և ցոյց տուի ըստ իմ հասկացողութեան, շինելու ճանապարհները։ Այդ բարի առաջարկութիւնը արձագանք գտաւ դպրոցի հոգաբարձութեան մէջ. տեղական ուսուցիչները այդ հարցը արծարծեցին պատուաւոր շրջաններում։ Հոգաբարձութիւնը սկսեց եռանդով գործել. ամենքն էլ բղաւեցին. «շինենք, շինենք» բայց ցաւալի է ասել, մէջ տեղը կօպէկ չը կայ։ Սկսեցինք շատ շատ հոգաբարձուներից և ուսուցիչներից խառն ժողովներ կազմել։ Այս ճգնաժամի մէջ, մեզ օգնութիւն հասաւ պ. Փիրումեանցը. առատ ընթրիքով պատուեց հասարակութիւնը. ստորագրութիւն բացեց և կէս ժամվայ մէջ 500 ր. հաւաքեց։ «Աստուած միայնն էլ կը հասցնէ» ասեցինք, ու վարպետներ վարձեցինք և գործը սկսեցինք։ Նախկին տանուտէրը անկեղծ և խորին շնորհակալութեան արժանի է, որովհետև շինութիւնը առաջ տանելու համար, իր ձեռքից եկածը չը խնայեց. աւազը, հողը ձրի բերել տուեց և օրական որքան մշակ հարկաւորեց, տուեց, ձրի պատաղիրներ ճարեց և հարկաւոր պատերը դնել տուեց։ Շնորհակալ ենք ամբողջ հասարակութիւնից, որոնք ամենքն էլ զանազան ճանապարհներով օգնեցին շինութեանը և ծախսը թեթևացրին։

Այս բոլորից յետոյ, իմ անկեղծ շնորհակալութիւնը յայտնում եմ և մեր բոլոր աշակերտներին, որոնք իմ հսկողութեան տակ, ճաշերից յետոյ, ժրաջան մեղուների նման ամենքից շատ չարչարվեցին այս շինութեան վրա։ Աշակերտները ժրաջան մրջիւնների նման հող կրեցին, կտուրները հողեցին, քար կրեցին, ցեխ շինեցին, և, վերջապէս, շատ և շատ բան արեցին։ 150 աշակերտներ միասին ուրախ ուրախ գործում էին, մի առանձին ուրախութիւն էին պատճառում անց ու դարձ անողներին։ Շինութիւնը վերջացաւ 1883 թւի մարտի մէկին և օրիորդաց դպրոցը տեղափոխվեց այս նոր շինութեան մէջ։

Ամեն բան շատ լաւ. բայց չը նայելով այդքան ձրի աշխատութեան, այնու ամենայնիւ դպրոցի վրա պարտք մնաց 500 ր. որ խեղճ հոգաբարձուներին շատ նեղ դրութեան մէջ է դրել։ Ի՞նչպէս վճարել 500 ր. պարտքը։ Դպրոցի դրամագլխին դիպչելու իրաւունք չը կայ, եղած սովորական եկամուտները մեծ դժուարութեամբ են ծածկում ծախքերը։

Եթէ մի մարդասէր անձն, մի բարերար ձեռք, մի բարեգործ մարդ հասնէր օգնութեան, ամեն օր կրկնում ենք խորին հառաչանքներով և ոչ մի ելք չենք գտնում 500 ր. պարտքը տալու։

Պատրաստվում էի նամակս ստորագրել և ծրարել, երբ լսեցի որ օրիորդաց դպրոցը մի պատուաւոր այցելու է գալիս։ Դա բնիկ ղարաքիլիսեցի, այժմ Երևանում բնակվող, պ. Ներսէս Թահիրեանցն էր։ Պատիւ ունեցայ դպրոցում ընդունելու մեր պատուաւոր հիւրին, որ մի քանի խօսքերից յետոյ, խոստացաւ դպրոցին 200 ր. և մի քանի ժամից յետոյ վճարեց այդ նուէրը։ Ուրեմն, անկեղծ և սրտաբուխ շնորհակալութիւն պ. Թահիրեանցին, որ ինչպէս միշտ, այնպէս էլ այժմ դարձեալ օգնեց իր սիրելի ծննդավայրի բազմակարօտ դպրոցին։ Թող այդպիսի մարդասէր Թահիրեանցներ շատ ունենայ մեր հասարակութիւնը։

Օրիորդաց դպրոցի շինութիւնը վերջացնելուց յետոյ, ամենքը ինձ ստիպեցին, որպէս հաշիւ, այդ շինութեան մասին միաբան գրել լրագրութեան։ Ես մեծաւ ուրախութեամբ կատարելով այդ քաղցր պարտականութիւնը, գրեցի այս նամակը, համոզված լինելով որ մեր հասարակութեան վրա շատ լաւ տպաւորութիւն կը թողնի դրա հրատարակվելը։

Գիւղացիք վար ու ցանքը համարեա վերջացրել են։ Եղանակները սառն են։ Տասն օր է անձրև չը կայ, անհամբեր սպասում են երկրագործները։ Ծաղիկ անուանեալ տկարութիւնը բռնել է մանուկներին։ Տաւարի ցաւը գիւղերում մեծ վնասներ տուեց։ Առուտուր չը կայ, փողը կորել է։ Ալիւրի պութը արժէ 20 կ.։ Առհասարակ կենսական պիտոյքները թանգ են։

Ս. Տէր-Մէլքիսեդեկեանց

ՆԱՄԱԿ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԱՊՕԼԻՑ

—

Մայիսի 1-ին

Այստեղ, ապրիլի 15-ից սկսած, օրերը մեղմ և գարնանային են։ Ցանքերը վաղուց վերջացրել են։ Յորդ անձրևներ ամեն օր տեղի կունենան։ Յոյս կայ որ առհասարակ ցանքերը յաջող կը լինեն։ Տայ Աստուած որ այս տարի հունձը լաւ լինի, որպէս զի փոքր շունչ առնեն մեր թշուառ գիւղացիք։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԹԻՒՐՔԻԱՅԻՑ

—

Կ. Պօլիս, 25 ապրիլի

Կարինի ամբաստանութեանց Ատեանը դատապարտութեան վճիռ կուտայ Կարինի բոլոր հայ բանտարկեալներուն համար։ Այս հիման վրայ տեղի կունենայ, ապրիլ 7/19-ին առաջին դատաստանը, Եղեռնական դատարանին առջև։ Ընդհանուր դատախազը (պրօկուրօր) կը պահանջէ որ ամբաստանեալները դատապարտուին մշտնջենական աքսորի կամ բանտարկութեան։ Պօլսոյ «Սթամպուլ» թերթի Կարինի թղթակիցը հեռագրով կը հաղորդէ այս լուրը, և կառավարութիւնը թերթին չը յանձներ այս հեռագիրը։ Ի՞նչու։ Միթէ այդ դատաստանը գաղտնի գործ էր։ «Ստամպուլ» լրագիրը հրատարակեց դէ. օր Կարինէն թղթակցութիւն մը ուրկէ կը տեսնուի թէ՝ դատը մեքենական արագութեամբ առաջ կերթայ։ Թող տալու չէ որ Պօլսէն ձայն բարձրացնելու ժամանակ մնայ։ Ապրիլ 5-ին ընդհանուր դատախազը կը յանձնէ իր տեղեկագիրը Ամբաստանութեանց ատենին։ Երկու օրերու մէջ Ամբաստանութեանց ատեանը ուսումնասիրած է այդ ընդարձակ տեղեկագիրը։ Եւ դեռ ըսել որ թիւրքերը արևելեան դանդաղութիւն ունին։ Ամբաստանութեանց ատեանը մեղապարտ կը գտնէ ամբաստանեալները, բոլորն ալ։ Նոյն օրը ընդհանուր դատախազը կը խրկէ եղեռնադատ ատեանին այն տեղեկագիրը զոր Ամբաստանութեանց ատեանը իրեն յանձնած էր։ Ընդհ. դատախազը կը պահանջէ որ օսմ. պատժական օրինագրքի 58-դ յօդուածը գործադրուի ամբաստանեալներուն վրայ։ Այդ յօդուածի համեմատ պէտք է որ ամբաստանեալք դատապարտուին կամ մշտնջենական աքսորի կամ բանտարկութեան։ «Մասիս» և «Սթամպուլ» ֆրանսերէն թերթը կը հրատարակեն այս խնդրոյն վրայ Կարինէն թղթակցութիւններ, որոց վրայ համառօտ գաղափար մը կուզենք տալ ձեզ։ «Սթամպուլ» թերթը մինչև ցարդ օր օրին բաւական լուրեր հաղորդած էր այս դէպքերուն վրայ։ «Սթամպուլ» միշտ սա համոզմամբ կընթանար թէ՝ Կարինի հայերը կազմած են յեղափոխական գաղտնի ընկերութիւն մը որպէս զի հայերը ապստամբեցնեն ընդդէմ Օսմանեան տիրապետութեան։ «Սթամբուլ» հայ թերթ մը չըլլալով կաշկանդուած չէ ազգային տեսակէտներով, և ճշմարիտ կը գրէր, և բարենորոգմանց գործին դիւրանալը կը տեսնէր։ Իսկ մեր թերթերը միշտ աշխատած են որ գործը ոչինչ բան մը երևցնեն, իբր նշանակութեան արժանի չեղող գործ մը։ Հայ թերթերը գործին ուրիշ գոյն կուզէին տալ։ Շաբաթ օր «Սթամբուլ» հրատարակեց Կարինի «Ամբաստանութեանց ատենին» տեղեկագիրը։ Կառավարութիւնը պաշտօնական կերպով կը յայտարարէ այսպէսով թէ՝ իրօք Կարինի մէջ մեծ յեղափոխութեան պատրաստութիւններ կը տեսնուէին։

«Ամբաստանութեանց Ատեանը» բաղկացած է երեք տաճիկներէ։ Ամբաստանութեանց Ատեանը նկատողութեան կառնէ բոլոր հարցաքննութեանց տեղեկագրերը և կը լսէ ընդհանուր դատախազին տեղեկագիրն ալ 5/17 ապրիլ 83 թուականն։ Ասոնց վրայ հիմնելով իր վճիռը Ատեանը կորոշէ որ ամբաստանեալք պէտք է կանչուին Եղեռնադատ Ատեանին առաջ, իբր ոճրագործներ։

Ընդհանուր դատախազին տեղեկագիրը իբր հիմ բռնուած է։ Քաղուածք մը ընենք այդ տեղեկագրէն։ Լսենք տաճիկներուն խոստովանութիւնը։

«Սարաֆ Օհաննէս դատ բացած ըլլալով ուրիշ երեք արուեստաւորներու դէմ, Բալաս, Մինաս, Արթին, Գալուստ որք Օհաննէսին դէմ սպառնալիքներ ըրած, հարցաքննութեանց և դատին ատեն թուղթ մը կը գտնուի Բալասի վրայէն։ Այդ թուղթը տրուած էր Յեղափոխական Մասնաժողովէն և ստորագրուած Բ. Հ.։

Այս թուղթը գտնուելով հարցաքննութիւն մը սկսած է և ասկէ հետևեալը յայտնի եղած է։

Լրագիրները կը հաղորդէին թէ Մօնթէնեկրոյի և Յունաստանի հարցերն կարգադրուելէ վերջ, Հայաստանի բարեկարգութեանց հարցը երևան պիտի գար։ Բայց Տունիզի խնդիրը վրայ գալով, Հայաստանի վերանորոգութիւնք կը մոռցուին և կը մնան ծռադատկին։ Լրագիրներու այս խորհրդածութեանց վրայ, մէկ օր մը որ ընթերցարանի մը մէջ լրագիր կը կարդային երեք անձեր, այսինքն Խաչատուր որդի Քիւրքճիի, Օհաննէս և Յակոբ պէտք կը զգան ազգային շարժում մը ընելու և կը միաբանին որ աշխատեն այդ բանի մասին։ Այն ատեն կերթան ձեռք կառնեն պատկերահան Միքայէլը որպէս զի իրենց գաղափարները տարածեն ժողովուրդին մէջ։ Պատկերահանին աջակցութիւնը ստանալով, յայտարարութիւններ փորագրել և տպագրել կուտան։ Յայտարարութեանց առաջին օրինակը կը խրկուի կօշկակար Ալէքսանին և նա կը ստորագրէ։

Այս կազմութիւնէն վերջ Վան կերթայ Խաչատուր, որդի Քիւրքճիի։ Խաչատուր Խրիմեանի մօտ կերթայ այս գործին համար բանակցելու։ Խրիմեան կը պատասխանէ թէ՝ հարկ չը կայ այսպիսի շարժում մը ընելու և կրնայ ըլլալ որ Պուլղարիայի աղէտքները պատահին, և կը յորդորէ ետ կենալ։ Վանէն Խաչատուր այլ տեղեր կերթայ։

Արդ բոլոր ձեռնարկներէն և մասնակցող անձանց ընթացքէն կը հետևի որ դաւաճաններու նպատակ էր անջատել օսմանեան տիրապետութիւնէն Էրզրում քաղաքը և նահանգը, հետևաբար ամենքն ալ պէտք է պատժուին պատժական օրինագրքին 58-րդ յօդուածին համեմատ։»

Ընդհ. դատախազի այս տեղեկագրի վրայ Ամբաստանութեանց ատեանը բաւական մանրամասնութեանց մտնելով և ասոնց վրայ յենլով վերջապէս Ամբաստանութեանց ատեանը ամբաստանելոց եղեռնական դատարանին առջևը ելլելնին կը հրամայէ։ Այս ամբաստանեալներէն արդէն 55 ձերբակալուած են իսկ Յակոբ, որդի Թէրզի Պաշշի և Նիշկեան Կարապետ չեն ձերբակալուած։ Զանոնք ալ ձերբակալելու համար տրուած են պէտք եղած հրամանները։ Ապրիլ 7-ին հրապարակային դատարանը ի պաշտօնէ երեք փաստաբան կը յատկացնէ ամբաստանելոց։ Փաստաբաններէն երկուքը հայ, մին թիւրք է։ Ասոնք հոն գտնուած փաստաբաններն են։ Փաստաբաններուն քիչ պայմանաժամ կը տրուի ուսումնասիրելու համար այդ հատորաւոր գրերը։ Դատապարտութիւնը ապահով է։ Բայց խնդիրը վերջը Պօլիս վճռաջինջ ատեանին կուգայ։ Նայինք հոս ինչ կըլլայ։

Երկու երեք օրէ մտքերը այս խնդրով զբաղած են հոս։ Անհամբեր կը սպասուի լօրդ Տըֆրէնի հասնելուն։ Այս երեկոյ պիտի գայ։

Պատրիարք սրբազանը կը փափագէր Սուլթանին ներկայանալ։ Շաբաթ գնաց. սիրալիր ընդունելութիւն։ Սուլթանը, ինչպէս պարագաները կը պահանջէին, շատ համակրանօք կը խօսի հայոց վրայ։ Պատրիարքին ալ գովեստները կը շըռայլէ և «աննման պատրիարք» անուն կուտայ։ Աւելի մանրամասնութիւնք, եթէ կարևոր են, յաջորդով։

Մի մարդ յիմար ըլլալու է որ դժգոհ մնայ տիրապետող իշխանութեան գլխոյն և հպատակ ազգին գլխոյն լաւ յարաբերութիւններ ունենալէն։ Բայց այս դժգոհութիւնը չունենալու համար հարկ է որ երկու գլուխներն անշուշտ երկրին օգուտը մտածեն։ Պատրիարք մինչև հիմա ինչ ձեռնարկներ որ ըրած է հայոց ազգին օգտին համար ըրած էր։ Հայոց օգուտը երկրին օգուտն է։ Բայց ինչ ընել երբ դիմացինը կուզէ ո և է կերպով լռեցնել հայոց ձայնը։ Ահա հինգ ամիսներ լրացան պատրիարքի վերադարձէն և սուլթանէն գտած առաջին փառաւոր ընդունելութիւնէն վերջ, ինչ եղաւ։ Ամենափոքրիկ գործնական նշան մը տեսնուեցաւ կառավարութեան լաւ դիտմանցը հայոց նկատմամբ։—Ամեն մարդ չը կրնար նաւել նուրբ քաղաքագիտական տեսութիւններու մէջ։ Ո՛չ միայն խելքի, այլ մեծ խոհեմութեան ապացոյցները պատրիարքը պէտք է ցոյց տայ այս փորձութեան օրերու մէջ։

Հայկակ

Քաղաքիս մէջ կատարեալ անգործունէութիւն է: Առևտուրը դադար: Գողութիւնները շատ շատացել են: Գիւնետներում և տրակտիրներում, որոնց թիւը խիստ շատ է, ամեն օր լցվում է հասարակ դասակարգը, պարապում են արբեցողութեամբ և դատարկում են իրանց առանց այն էլ դարդակ գրպանները:

Գաղթական մշակները խումբ խումբ ամեն օր գալիս են այստեղ: Ողորմելիները բոբիկ և պատառոտած ման են գալիս ցեխերի մէջ: Մեր մէջ գործ չը լինելուն համար նրանցից մի քանի խումբեր դիմեցին Թիֆլիս: Նրանք պատմում են որ իրանք գաղթում են գլխաւորապէս այն պատճառով, որ աշխատեն խարաճը տալու փարան, որովհետև Թիւրք կառավարութիւնը վերջին ժամանակներումս չափազանց շատացրել է գլխահարկը, այնպէս որ ամեն մի հոգուց աւելի քան 8 րուբլի կը պահանջեն. ցորեն, գարի, առհասարակ բերքերից չեն առնում, իսկ կանոնաւոր ճանապարհներ չը կան որ կարելի լինի երկրագործին ծախելու իր ունեցածը: Ճանապարհները շատ վտանգաւոր են: Թիւրք պաշտօնեաներն էլ շատ զեղծումներ են անում հարկահանութեան ժամանակ, պահանջելով անպատճառ փող: Այդպիսով ամեն տարի տնից մէկ երկու հոգի դիմում են պանդխտութեան, որ կարողանան խարաճի փարա հասցնել...

Մի Խլաթցի մշակ պատմում էր թէ իրանց գիւղը այս ձմեռ չորս անգամ քիւրդերը յարձակվեցան, բայց չորս անգամն էլ սաստիկ ծեծ կերած յետ դարձան չը կարողանալով մի մազի չափ անգամ բան տանել: Անօրէնները տեսնելով որ հայերը պաշտպանվում են և առաջվայ պէս չեն թողնում աւար առնել, սկսեցին հրդեհ ձգել գիւղի դէզերի մէջ և այրեցին մի քանի դէզ խոտ: Մենք մեր բոլոր յաջողութիւնների մէջ, ասում էր մշակը, պարտական ենք մեր գիւղի Տէր-Գէօրին: Ցեառյ երկար պատմեց թէ որպիսի քաջութիւններ է արել յիշեալ քահանան քիւրդերի դէմ, և որպէս վախ է գցել նրանց սիրտը:

Էրզրումից ստացած մասնաւոր նամակներից քաղում ենք հետևեալը:

«Կողմանցս ներկայ վիճակը խիստ տխուր է: Առևտրի սաստիկ պակասութիւնը ամենքին յուսահատեցրել է, հետևաբար ապրուստն էլ փոխանակ թեթևացին լինելու, գնալի կերպիւ թանգ է, որով առօրեայ մանկութիւնք յաճախ են: Գողութիւնք և ոճիրք անպակաս են:

«Այս տարի ձմեռը խիստ երկար էր: Ապրիլի կիսին դեռ ձիւնը չէր հալվել Էրզրումի դաշտից: Ժողովուրդը շատ նեղութիւն կրեց վառելիքի կողմից: Աղքատութիւնը ընդհանուր է: Թիւրքերի բարբարոսութիւնները շարունակվում են:

Գ. Բ.

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թիֆլիս, 4 մայիսի

Խնդրում եմ ձեր լրագրի միջոցով իմ առ ի սրտէ և ինձ հետ Կուկիու Նորաշէն սբ. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ ծխականների և ժամաւորների բերանից հրապարակաւ շնորհակալութիւն մատուցանել Թիֆլիսի քաղաքացիներ՝ պ. պ. Յարութիւնի Գօնդարեանց և Գրիգորի Մարտինեանց, որոնցից առաջինը յանձն առաւ իր սեփական ծախսով մեր եկեղեցու ներքին պատերի, առաստաղի և սիւների սրուածքը և ձիթաներով ներկելը Թիֆլիսի Ջգրաշէն ասված եկեղեցու նկարի ձևով և շինել տուաւ երրորդ մասը նոյն եկեղեցու, որի վրա ծախս է արել յիշեալ Գօնդարեանցը իմ ներկայութեամբ ինը հարիւր վաթսուն րուբլի. մնացած մէկ երրորդ մասը նոյն սրուածքի և ձիթաներով նկարի շինուեցաւ եկեղեցական ծախսով: Իսկ երկրորդը, պ. Մարտինեանցը, շինել տուաւ նոյն եկեղեցւոյ խաչկալը ոսկեզօծ նկարներով, նոյնպէս Ջգրաշէնի եկեղեցւոյ խաչկալի ձևով գեղեցիկ նկարուած, որի շինութեան վարձը վճարեց 1200 րուբլի համաձայն նօտարիալնի դաշնագրի: Այս եկեղեցւոյ շինութիւնը սկսուած է 1852 թւից ժողովարարութեամբ, որը օծվեցաւ 1864 թւին և մինչև այսօր չունէր այն եկեղեցական վայելուչ տեսարանը, որպէս հարկն էր լինելու Թիֆլիսի պէս երևելի քաղաքում, որտեղ հաշվում է մօտ 40,000 հայ բնակիչ.ք: Այսօր այս եկեղեցին շնորհիւ յիշեալ անձանց, պ. պ. Գօնդարեանցի և Մարտինեանցի գեղեցկացաւ ներքին տեսարանից, որոնց առատասիրտ և մեծագումար ընծայաբերութեանց համար շնորհակալութիւն աներեցփոխան Կուկիու Նորաշէն ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ Բ. փիրադեանց:

նելուց յետոյ, դարձնում եմ բոլորի ուշադրութիւնը և այն քանի մի պակասութեանց վրա, որոնք դեռ կարօտ են բարեգործ անձանց օժանդակութեան, այսինքն եկեղեցւոյ միջի գետնի, եկեղեցւոյ դրսի սրուածքի, գմբէթի, զանգակատան և պարսպի շինութեան համար շը խնայել կարողացածին չափ օգնութիւն Աստուծոյ տաճարին:

Երեցփոխան Կուկիու Նորաշէն ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ Բ. փիրադեանց:

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թիֆլիս, մայիսի 3-ին

Հայոց Բարեգործական ընկերութեան խորհուրդը խոնարհաբար խնդրում է ձեզնից, խմբագիր տէր, շնորհ անել ձեր թերթում զետեղելու յօգուտ ընկերութեանս ապրիլի 2-ին տուած ներկայացման հաշիւը ըստ հետևելոյն.—

Մ ո ւ տ ք.—տոմսակների ծախվելուց գոյացել է ընդամենը 674 ր. 50 կ.:

Ծ ա խ ք.—երգիչ Բուխովեցկուն վարձ է տրուել 60 ր., Օրկէստրին 125 ր., «Կաւկաս» և «Թիֆլիսի յայտարարութիւնք» լրագրերին յայտարարութեանց համար տրուած է 15 ր. 24 կ., ընդամենը 200 ր. 24 կ.:

Հանելով ծախքը մուտքից, մնացել է յօգուտ ընկերութեանս զուտ արդիւնք 474 ր. 26 կ.:

Ընդ սմին խորհուրդը պարտք է համարում հրատարակել, որ մեծապատիւ պ. Յովհաննէս Գէորգեան Պիթոյեանց ոչ միայն ձրիաբար ընձեռել է Ամառնային թատրոնը այդ հանդէսի համար, այլ և թատրոնի լուսավառութեան, տոմսակներ և աֆիշաներ տպելու, ծառաների, պահապանների և ժանդարմների համար եղած ծախքերը ինքն իր անձնականից է հոգացել, որի համար խորհուրդը մատուցանում է նրան իր խորին շնորհակալութիւնը:

Նախագահ Ալէքսանդր Անանեանց

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեզ գրում են որ շուշեցի պ. Թադէոս Թամիրեանը, որ ապրում է Թեհրանում, նուիրել է յօգուտ այդ քաղաքի հայոց եկեղեցու 300 րուբլ գումարը:

—

Ջալալ-Օղլուց մեզ գրում են: «Ջեր լրագրի № 11 մէջ թէև յայտնեցինք մեր երկսեռ դպրոցի փակվելու լուրը, բայց փոքր ժամանակից յետոյ նա նորից բացվեցաւ, միայն շատ թոյլ կերպով է ընթանում: Ուսումնարանը աննախանձելի դրութեան մէջ է: Աշակերտների թիւը հասնում է 40-ի, որոնցից 28 Ջալալ-Օղլուց են, իսկ մնացեալները մերձակայ գիւղերից: Թողնելով մինչդեռ բոլոր սպասելիքները, ի սրտէ կը ցանկանք, որ գոնէ մեր երկսեռ դպրոցի վերականգման համար մի ազգու տնօրինութիւն լինի:»

—

Մեզ գրում են Ղալակա գիւղից հետևեալը: «Կարդացինք ձեր լրագրում տեղեկութիւն մեր Ղալակա գիւղի դպրոցի վերաբերութեամբ: Այդ տեղեկութիւնների համար, որ դուք բարեհաճեցիք տպագրել ձեր լրագրում, Ղալակա, Ուշտալ, Նորէն և Բօզաւանդ գիւղերի հասարակութիւնները յայտնում են ձեզ իրանց շնորհակալութիւնը, որ իրանց ուսումնարանի դրութիւնը նկարագրել էք, որպէս զի միւս հայ գիւղերն էլ օրինակ առնեն նրանցից իրանց զաւակներին ուսում տալու գործի մէջ:»

—

Մեզ գրում են Բաքուից հետևեալը: «Խնդրեմ պատուական «Մշակի» առաջիկայ համարներից մինում ուղղել հետևեալ սխալը, որ մտել է ձեր լրագրի № 71 մէջ: Նամակի մէջ տպված էր: «Նօբէլ այդ բէզէրխուարներից 30 հազար ունի:» Այն ինչ պէտք է տպված լինէր. «Նօբէլ այդ բէզէրվուարներից 30 հատ ունի:»

—

Նոյն տեղից մեզ գրում են: «Հիւսիսային հեռագրական գործակալութիւնը հաղորդել էր մի սխալ լուր, երբ թէ դիտմամբ է կրակ գցված եղել Նօբէլի գործարանը: Բայց, ինչպէս հրդեհը եղել է պատահական, մաղիքի խողովակների մինի ճայթելուց: Եւ որքան մեզ յայտնի է գործարանը կազակներով չէր պաշտպանվում:»

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Ինչպէս յայտնի է Էրզրումի մէջ սկսվեցաւ և վերջացաւ 55 հայ բանտարկեալների դատաստանական քննութիւնը, որոնք մեղադրվում էին ինչ որ գաղտնի ընկերութեան պատկանելում: Մեղադրող իշխանութիւնը սաստիկ պնդում էր, որ բոլոր մեղադրվածները մինչև մահ աքսոր ուղարկվեն:

—Մեծ պետութիւններից ոչ մին արդէք չեղաւ Վասա-էֆէնդիի Լիբանանի նահանգապետ նշանակելուն: Սուլթանը Էդհեմ-փաշային ընծայեց Բօսֆորի ափերի վրա մի ամառնային պալատ: Մահմուդ-փաշայի արած ապստամբութիւնը Բաղդադի շրջականերում, ընկճված է: Կանդիայում նկատվում է մաքերի յուզմունք. Հաֆիս-էֆէնդին զօրքերով ուղարկված է այնտեղ: Ալբանիայի Մուստաֆա-Ասիմ փաշան հաղորդում է որ շուտով կը խաղաղացնի Չէրնօգօրիայի հետ սահմանների վերաբերութեամբ Թիւրքիայի ունեցած վէճերը:

—Վասա-էֆէնդի, որ այժմ Լիբանանի նահանգապետ նշանակվեցաւ., ալբանական ծագումից է և առաջ օգնական էր (մուստեշար) Ադրիանօպոլի նահանգապետի:

—Աշնանը լրանում է 25 տարին Գերմանիայի Վիլհելմ կայսրի գահ բարձրանալուն: Այս առիթով «Polit Corresp.» լրագիրը հաղորդում է, որ Վիէննայի մէջ լուր է տարածված որ Աւստրիայի և Գերմանիայի կայսրները տեսակցութիւն կունենան աշնանը Բերլինում:

—Մի քանի տարի է, ինչ որ Ամերիկայի Չիլի, Պերու և Բօլիվիա տէրութեանց մէջ շարունակվում է պատերազմ, որի պատճառն այն է, թէ այդ պետութիւններից իւրաքանչիւրը իրան է ուզում սեփականացնել Չիլիի և Բօլիվիայի սահմաններում գտնված զուանօի հարուստ կոյտերը, բորակի և արծաթի հանքերը:

—«Memorial diplomatique» լրագիրը հաղորդում է որ լօրդ Գրէնվիլ, Մեծ-Բրիտանիայի ներկայացուցիչների միջնորդութեամբ հարց է առաջարկել Բերլինի, Վիէննայի և Հռոմի կաբինէտներին, արդեօք Գերմանիայի, Աւստրո-Ունգարիայի և Իտալիայի տէրութիւնները միտք ունեն աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ տալ թէ ինչ ձև, յատկութիւն և նշանակութիւն ունի այն դաշնակցական միութիւնը, որ կայացաւ յիշեալ երեք պետութիւնների մէջ:

—Լօնդօնից հեռագրում են մայիսի 11-ից, որ Ամերիկայից ստացվել է լուր, որ երկու ամերիկական շոգենաւեր ճայթող մեքենաներով բարձած ուղևորվեցան դէպի Անգլիա, որպէս զի ոչնչացնեն անգլիական առևտրական նաւերը: Հալիֆակսում (Նոր-Շօտլանդիայում) բոլոր բնակիչները սաստիկ յուզմունքի մէջ են:

—Վիէննայի կիսապաշտօնական լրագիրները այն կարծիքն են յայտնում, որ Բ. Դրանը հարկաւոր է շտապել վ ե ր ա ն ո ր ո գ ո ւ թ ի ւ ն ն ե ր մ տ ց ն ե լ Հ ա յ ա ս տ ա ն ո ւ մ, որովհետև Թիւրքաց հայերը համեմատելով իրանց դրութիւնը ռուսահպատակ իրանց ազգակիցների դրութեան հետ, սկսում են նկատելի կերպով յուզվել: Դեռ ևս եգիպտական խառնակութիւնները սկսվելուց առաջ Կ. Պոլսում յանձնաժողով գումարվեցաւ Հայաստանում մտցնվելի վերանորոգութիւնների հարցը քննելու համար, բայց յետոյ այդ բանը քնեց: Վերոյիշեալ լրագիրները խորհուրդ են տալիս շուտով սկսել այդ յանձնաժողովի նիստերը:

—«Кавказъ» լրագրում կարդում ենք հետևեալը. «Polit. Corresp.» լրագրին գրում են Պետերբուրգից. «Ինչ որ վերաբերում է Հայաստանին, անգլիական կաբինէտը, որը միշտ ուրախ է երբ տարակուսանքներ է գարթում պետութիւնների մէջ Արևելքի գործերի վերաբերութեամբ, ուրախութեամբ կը դրդէր Ռուսաստանին մասնակցելու Բերլինի դաշնագրով ենթադրված վերանորոգութիւնները իրագործելու Հայաստանում: Բայց Ռուսաստանի դործնական միջամտութիւնը անպատճառ առիթ կը տար եւրոպական խաղաղութեան խանգարվելուն, որի պահպանելը այնպէս ցանկալի է ռուսաց կառավարութեանը: Այդ պատճառով կարծիք չը կայ, որ Ռուսաստանը, իր կողմից, կը թոյլ տայ հէնց իրանց հայերին կատարել այդ գործը: Թող անգլիական պաշտպանները ազատեն նրանց Թիւրքաց լծից, եթէ նրանք զգում են այդ բանի մէջ պահանջ և կոչում: Ռուսաց դիպլօմատիան ուշադրութիւն չի դարձնի անգլիական ժուրնալիստների ակնարկութիւններին և հրաւէրներին, որոնց համար ցանկալի է, որ Ռուսաստանը զբաղվէր փոքր-ասիական Հայաստանի աւգեան ախոռը մաքրելով: Կարելի է այդ պատճառով համարձակ պնդել, որ և այդ կողմից, այսինքն Հայաստանի կողմից, պատճառներ չը կան վախենալու Եւրոպայի հանգստութեան համար:»

—«Русскій Курьеръ» լրագրի Կ. Պոլսի թղթակիցը հաղորդում է հետևեալը: «Վասսա-էֆէնդին վերջնականապէս նշանակված է Լիբանանի նահանգապետ: Հէնց որ Րուստեմ-փաշայի պաշտօնավարութեան ժամանակամիջոցը լրացաւ, ես հաղորդում էի ձեզ, որ Բ. Դրան կանդիդատը Վասա-էֆէնդին է, որ ներկայումս Ադրիանօպոլի նահանգապետի խորհրդական է: Ես արդէն մանրամասն բացատրել եմ ձեզ, թէ ինչի Բ. Դուռը ցանկանում է նրան նշանակել այդ պաշտօնի վրա, այդ պատճառով դրա մասին այլ ևս չեմ խօսի: Թիւրքաց կառավարութիւնը, այդ կանդիդատուրայի դէմ Ֆրանսիայի կողմից ընդդիմադրութեան սպասելով, բաւական ճարպիկ տակտիկայի դիմեց, ֆրանսիական դեսպանութեան պլանները չը կատարելու համար, այնպէս որ այժմ Ֆրանսիան այդ դիպլօմատիական կռւից յաղթող չէ դուրս գալի: Վասսա-էֆէնդի յայտնի է որպէս եռանդոտ և կրթված մարդ: Նա ալբանական կաթօլիկ է և ներկայացնում է մի գերազանց տիպ այն մարդկանց, որոնք Թիւրքաց ծառայութիւն մտնելով, ամեն բանի վրա կարող են յոյս ունենալ: Սկզբում նա վենետկեցի Դանիէլ Մանէնի ադիւտանտ էր, յետոյ զանազան պաշտօններ էր վարում Թիւրքիայում: Դեռ ևս նորերումս Կ. Պօլսում մի փոքրիկ երկաթուղիական գծի դիրեկտօր էր, իսկ այժմ համարեա ինքնիշխան կառավարիչ է դառնում շատ նշանաւոր նահանգներից մինի մէջ»:

—Նոյն լրագրի Կ. Պոլսի թղթակիցը հաղորդում է: Ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրութիւնը վճռեց Թիւրքաց քաղաքային ուսումնարաններում վերացնել ֆրանսիական լեզուի դասատուութիւնը: Այդ կարգադրութեան պատճառ համարում են Թիւրքերը Թիւրքաց ֆինանսների վերջին ծայր տխուր դրութիւնը, բայց այդ միայն պատրուակ է, որովհետև տարեկան գումարը, որ գործ էր ածվում դասատուութեան այդ ճիւղի վրա, 18,000 ֆրանկ էր և չէր կարող սնանկացնել Թիւրքիային: Այդ կարգադրութեան պատճառը ուրիշ բանի մէջ պէտք է որոնել. մահմետական հոգևորականութիւնը միշտ կասկածով էր նայում եւրոպական որ և է լեզուի դասատուութեան վրա իսլամական ուսումնարաններում: Նրանց կարծիքով, դա կարող է կօրանի քանդելու պատճառ դառնալ: Իր կողմից, սուլթանը երկիւղ է կրում եւրոպական քաղաքական գաղափարների տարածվելուց օսմանեան ժողովրդի մէջ: Այդ չարիքի առաջն առնելու համար վճռված էր վերացնել ֆրանսիական լեզուի դասատուութիւնը Թիւրքաց ուսումնարաններում: Բայց որ այդ կարգադրութիւնը վատ տպաւորութիւն չը գործի, լուր են տարածում, որ իբր թէ հիմնված է մասնաւոր ուսումնարան օտար լեզուների դասատուութեան համար: Պէտք է ասած, որ բացի արտաքին գործերի մինիստրութիւնից, վարչական ուրիշ բաժիններում պէտք չունեն օտար լեզուների գիտութեան մէջ: Արտաքին գործերի մինիստրութեան մէջ պաշտօն ստանալ ցանկացողները փաշաների որդիքն են, որոնք հեշտ կարող են սովորել ֆրանսիական լեզուն, իսկ մնացած ազգաբնակութեան համար, Թիւրքերի կարծիքով, այդ լեզուի գիտենալը ոչինչի պէտք չէ: Այժմ մինչև անգամ այնպիսի հեղինակութիւնները, որոնց վրա կայ ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրութեան կնիքը, որ վկայում է նրանց կատարեալ անմեղութիւնը, պօլիցիայից արգելված են: Հեղինակներին, այնու ամենայնիւ, դեռ ևս չեն հալածում, այդ գրքերի մէջ գտնվում են և վերոյիշեալ մինիստրների հեղինակութիւնները:

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԻՑ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 11 մայիսի: Թագաւոր կայսրը բարեհաճեց յայտնել. Բարձրագոյն երախտագիտութիւն ինժեներական մասի գեներալ-ինսպէկտօր Մեծ Իշխան Նիկոլայ

Նիկոլաեվիչին: Բարձրագոյն շնորհակալութիւն գեներալ Օբրուչեվին և Միապետի բարեհաճութիւնը խրամահատ (саперъ) զօրքերը վերանորոգող յանձնաժողովի այլ անդամներին: Երէկ երեկոյեան 11 ժամին կայացաւ կրօնշտատեան բանկի գործի մասին դատաստանական վճիռը: Մեղադրվածներից Շէնեան դատապարտված է աքսորի Տօբոլեան նահանգը, իսկ Սինէբրիւխով—Արխանգէլեան նահանգը. Լանդվագէն դատապարտված է $2^1/_2$ տարով աշխատանքի բանտերի տանը, մնացածները արդարեցրած են. մուրհակի տոմսակները անվաւեր են ճանաչված, մի և նոյն ժամանակ վճռված է. պահանջել դատապարտեալներից 163,600 րուբլ ընկերական երաշխաւորութեամբ յօգուտ կրօնշտատի սնանկացած բանկի, կօնկուրսային վարչութեան պահանջին պէտք է բաւականութիւն տան Շէնեան և Սինէբրիւխով, մնացած պահանջները մերժել:

ՄՕՍԿՎԱ, 11 մայիսի: Այսօր 12 ժամին կատարվեցաւ պետական դրօշակի օծումն: Հանդէսը կատարվում էր Օրուժէյնոյա պալատի կողքի դահլիճում, ներկայութեամբ Թագաւոր կայսրի, կայսրուհու, Սէրգի և Պավէլ Ալէքսանդրովիչ Մեծ իշխանների, Մեծ իշխան Վլադիմիր Ալէքսանդրովիչի իր Ամուսնով և այլ Մեծ իշխանների, նոյնպէս Էդինբուրգեան դքսի, Դանիական պրինց Վօլդէմարի, Չէրնոգօրիական իշխանի, կայսերական Պալատի մինիստրի, ուրիշ մինիստրների և բազմաթիւ գեներալների: Օծման ծէսը ուղղափառ եկեղեցու աստիճանով—զինուորական դրօշակների օծումն կատարեց աւագերէց Բաժանով պալատական հոգեւորականութեան օգնութեամբ և պալատական երգեցիկների մասնակցութեամբ: Դրօշակը դեղին, ոսկեգոյն փայլուն է, մէջ տեղը գտնվում է պետական սև գերբը: Այսօր ժամանեց Մօսկվա Աւստրիական էրց-հէրցօգ Կարլ իր ամուսնու հետ և կայարանի վրա դիմաւորեցին նրանց Մեծ իշխանները և Մեծ իշխանուհիները: Թագաւորը այցելեց էրց-հէրցօգին և օտարազգի ուրիշ պրինցներին, և ապա Նորին Մեծութիւնը Օգոստափառ երեխաների հետ գնաց Նէսկուչնի պալատը առանց թիկնապահների:

ՆԻԿՕԼԱԵՎ, 11 մայիսի: Մայիսի 8-ին Սեվաստապօլում, շոգենաւային և առևտրի ընկերութեան նաւարանում այրվեցան նաւաշինութեան արհեստանոցները և նոր կառուցվող արհեստանոցները գրահակիրների համար. մնացած արհեստանոցները ազատվեցին:

ԲԵՐԼԻՆ, 11 մայիսի: „Officiose Provincial Corespondenz“ ասում է, որ թագադրութիւնը համարում են ամենախաղաղ յաղթանակ ամեն տեղ, ուր իրանց համբաշխ են զգում կարգի գործի և Եւրօպայի խաղաղ զարգացման հետ:

ԼՕՆԴՕՆ, 11 մայիսի: Անգլիական բոլոր լրագիրները համակրութեամբ են խօսում Մօսկվայի երէկվայ հանդիսի մասին, մանաւանդ անելով ժողովրդի դէպի Թագաւորն ունեցած անկեղծ հրճուանքի և խորին հաւատարմութեան վրա: „Times“ ասում է. „Չը կայ անգլիացի, որը բարիք չը ցանկանար համայն Ռուսաստանի կայսրին, մօտիկ ազգականին անգլիական Թագաւորող տան, որի ներկայացուցչութիւնը Թագադրութեանը պայմանաւորվում է ոչ միայն միջազգային քաղաքավարութեամբ, այլ և բարեկամութեան և ազգականութեան կապերով, որոնք միացնում են երկու ազգատոհմերը. երէկվայ ցոյց տուած ընդունելութիւնը կայսրին, ապացուցանում է, որ կայսրը ժողովրդի իսկական ընտրեալն է:“ Ժողովրդական անկեղծ բարեմաղթութիւնները „Times“ համարում է ամենաբաղդաւոր նախագուշակութիւններ կայսրի և Ռուսաստանի ապագայի համար:

ՄՕՍԿՎԱ, 12 մայիսի: Այսօր հանդիսաւոր կերպով յայտարարվեցաւ Թագադրութեան օրվայ մասին: Առաւօտեան եօթը ժամից ժողովուրդը խումբերով սկսեց հաւաքվել հրապարակի վրա. սենատի առաջ ուղիղ ինն ժամին կարգով կանգնեցան, ինչպէս ցերեմօնիալի մէջ կարգադրված էր. երաժշտութիւնը նշան տուեց. պալատական ախոռապետները հանդիսի շորերով դուրս բերեցին 12 սպիտակ ձիաներ շքեղ սարքերով. երկու մունետիկներ ոսկէ փարչի շորերով առաջ ընկան. զօրաբաժինների հրամանատարը սուրը մերկացրեց. փողահարը նշան տուեց և սենատի երկու քարտուղարներ, դուրս գալով ձիաներով մունետիկների առաջ, կարդացին Թագադրութեան մայիսի 15-ին նշանակելու մասին յայտարարութիւնը: Ժողովուրդը գլխարկները հանեց և ջերմեռանդութեամբ խաչակնքվեցաւ: Յայտարարութիւնը կարդալուց յետոյ, երաժշտութիւնը ածեց ժողովրդական հիմն, որի վերջանալուց յետոյ, օդը թնդաց բազմահազարեան ուրայով: Ապա գնացքը ուղևորվեցաւ դէպի Մինինի և Պօժարսկու արձանները, կարմիր հրապարակի վրա, ուր նոյն կարգով կարդացվեցաւ յայտարարութիւնը: Այստեղ գնացքը բաժանվեցաւ և դիմեց զանազան կողմեր: Ժողովուրդը ամեն տեղ վազում էր գնացքից առաջ, թնդացնելով օդը բարձր „ուրա“-ներով և գնալու ժամանակ բռնելով յայտարարութիւնները:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 12 մայիսի: Պրուսական իշխանութիւններին արգելված է տրանզիտը և Ռուսաստանից Պօզնան ու արևմտեան Պրուսիա մտցնել ամեն տեսակ անասուն, որոճող կենդանիների մնացորդներից արդիւնքներ, հում բուրդ, մազ և սմբ. արևմտեան Պրուսիայում թոյլ է տրվում ձիաների, ջորիների և էշերի մուտքը: Լուր կայ, որ պետական կալուածների մինիստրութիւնը դադարեցնում է Թագաւորական անտառները մասնաւոր անձանց վարձով տալու սովորութիւնը: Սենատը մայիսի 10-ին քննելով Սօլօդօվնիկովի գործի վերաբերութեամբ կասացիօնական գանգատը, վճռեց. Մօսկվայի դատաստանական պալատայի վճիռը փոխել և գործը յանձնել ուրիշ դատաստանական պալատային:

ՌԻԲԻՆՍԿ, 12 մայիսի: Ջուրը օրեկան վեց վերշօկ է պակասում, եղանակը տաք և անձրևային է:

ԵԱՐՕՍԼԱՎԼ և ՆԻԺՆԻՆՕՎԳՕՐՕԴ, 12 մայիսի: Ջուրը օրեկան եօթ վերշօկ է պակասում:

ԱՍՏՐԱԽԱՆ, 12 մայիսի: Ջուրը Վօլգայում $5^1/_2$ ֆուտով անցեալ տարվանից աւելի ցածր է. ջրով ծածկված մարգագետինները մերկացրած են:

ՍԻԶՐԱՆ, 12 մայիսի: Երաշտութիւնը շարունակվում է. աշնանացանքսերը փչանում են:

ԽԱՆ-ԿԱՌԻ, 12 մայիսի: Թէյն անցեալ տարվանից աւելի վատ է. գները աւելի բարձր են, մեծ քանակութիւն հին թէյի դրված է Մօնգօլիայում:

ԲԵՐԼԻՆ, 12 մայիսի: Ռուսաց դեսպանութիւնը հրաւիրեց այստեղ ապրող բոլոր ռուսներին ներկայ գտնվել հանդիսաւոր մաղթանքին դեսպանական եկեղեցում Թագադրութեան օրը:

ԿՕՊԷՆՀԱԳԷՆ, 12 մայիսի: Թագադրութեան առիթով կիրակի մաղթանք կը կատարվի դեսպանութեան եկեղեցում. Թագաւորի Վիսբադէն ուղևորվելուց առաջ հանդիսաւոր ճաշ կը տրվի պալատում, ուր կը հրաւիրվեն ռուսաց դեսպանութիւնը և այն անձինք, որոնք ռուսաց շքանշաններն ունեն: Վիսբադէնից վերադառնալուց յետոյ, Թագաւորը, երևի, կուղևորվի Ռուսաստան:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 13 մայիսի: Հրատարակվում է պետական գանձարանի կարճաժամանակեայ պարտաւորութիւնների եօթերորդ կարգը 20 միլիօն րուբլու, վեց ամիս ժամանակով, հաշւելով 1883 թւի մայիսի 10-ից. դրամագլուխը վերադարձվում է յայտարարողներին նոյեմբերի 10-ից, պրօցէնտներով մայիսի 10-ից մինչև նոյեմբերի 10-ը, տարեկան $4^0/_0$-ի հաշւով: „Journal de St.-Petersbourg“ լրագիրը ասում է, որ օտար մամուլի յայտնած կարծիքները վկայում են, որ Թագադրութեան տօնախմբութիւնները օտարազգիների աչքերը բացեցին և համոզեցին նրանց, որ Միապետի և ժողովրդի մէջ եղած սառնութիւնների մասին տարածված բոլոր պատմութիւնները հնարովի են. նրանց առաջ հանդիսացաւ Ռուսաստանը, միացած սիրով դէպի Միապետը, հաւատարիմ Թագաւորող Տանը և բաղդաւոր նրանով, որ կարող է ապացուցանել այդ տիեզերքի առաջ: Մի և նոյն ժամանակ վերյիշեալ լրագիրը ցանկութիւն է յայտնում, որ արտասահմանում այդ ճշմարտութիւնը այսուհետև ծառայէր որպէս հիմք Ռուսաստանի մասին դատողութիւնների և այն ժամանակ արտասահմանեան մամուլը կօգնէր կառավարութիւնների խաղաղասէր ձգտումներին, ժողովուրդների մէջ կը հաստատէր բարեկամութիւն, որ գոյութիւն ունի Միապետների մէջ և կը տար իսկապէս Մօսկվայի հանդէսներին խաղաղութեան տօնախմբութեան բնաւորութիւն:

ՄՕՍԿՎԱ, 13 մայիսի: Նորա Մեծութիւնների Նէսկուչնի պալատում գտնվելու ժամանակ Օգոստափառ ընտանիքի մնացած անդամները, նրանց օտարազգի ազգականները և հիւրերը միմեանց փոխադարձ այցելութիւն արին: Երէկ Ալէքսի և Սէրգի Ալեքսանդրովիչ Մեծ իշխանները և Էդինբուրգեան դուքսը ճաշեցին անգլիական դեսպան Տօրնտօնի մօտ և մինչև 11 ժամ մնացին այնտեղ. Մալկիէլի տունը, ուր գտնվում է դեսպանութիւնը, փառաւոր կերպով լուսաւորված էր: Թագադրութեան օրվայ մասին յայտարարութիւնները շարունակվում են և այսօր ցերեմօնիալով որոշված կարգով. կրէմլեան պալատի դահլիճները պատրաստ են հանդիսաւոր գնացքի համար. երէկ կրկնութիւն էր. այսօր գրանովիտեան պալատն բոլորովին պատրաստ է ճաշի համար. երեք կարգ դարսված սեղանների վրա դրված են խուստալ և արծաթ. բարձրում, գաղտնարանում կը ճաշեն կայսերական ընտանիքի անդամները թւով 50 մարդիկ: Փրկչի տաճարի հրապարակը լայնացնվում է ի նկատի ունենալով զօրքերի մասսաները և հանդէսին մասնակցող հրաւիրվածները: Թագադրական ալբօմը նկարում են՝ Մակօվսկի եղբայրները, Սավիցկի, Սուրիկօվ, Կրամսկոյ, Վասնէցօվ, և ակադէմիկոս Վէրէշչագին, Գրիգօրովիչի առաջնորդութեամբ: Այսօր գերմանական դեսպանութեան մէջ հանդիսաւոր ճաշ տրվեցաւ Պրուսական իշխան Ալբրէխտին: Երէկ յունաց Թագուհին և մի քանի պրինցներ լսում էին մեծ թատրօնում „Դէմօն“ օպերան:

Խմբագիր—հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԳԼՕԲՈՒՍԻ ԳՐԻՉՆԵՐ

Որոնցով կարելի է գրել ամենակոպիտ թղթի վրա:

Միակ գործակատար ԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹ: Նոյն տեղը կան ամեն տեսակ ձեռագրերի համար մեծ ԳՐԻՉՆԵՐ ընտիր անգլիական ձեռագրեժանակութեամբ ամեն ձևի 25% էժան քան թէ ուրիշ տեղ: Նոյնպէս ԹԱՆԱՔ, կաթուղթ, ներկարկներ, գմուռ, ՄԱՏԻՏՆԵՐ, քարեգրիչներ, պենալներ, ԳՐՋԱԿՈԹ, քսակներ, ծխախոտի ամաններ, ՄԿՐԱՏՆԵՐ, ածելիք, սրոցներ, խալիչաներ, ԲԱԶԿԱԹՈՌբարկու կախելու ՄԱՀՃԱԿԱԼ, վեն համար իրեր, ԳՕՏԻՆԵՐ, վզագոտիներ, ՄԱՏՈՒՑԱՐԱՆՆԵՐ, բրիտանական մետալից իրեր, ԼԱՊՏԵՐՆԵՐ, գդալներ, ԲԱԺԱԿՆԵՐ, ջրամաններ, երես լուանալու ամաններ, Ֆիլտրա, կրան, շվոցներ, այգու միրատներ, շորի չչէօտկա, գլխի, երկաթէ թելերից, ձիու համար: Մակենտօշներ: Բժշկական թուղթ վատերկլօզետի համար և այլն և այլն:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹ:

20—100

ԵՐԿԱԹԷ

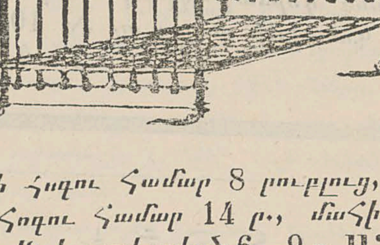

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ

Մի հոգու համար 8 րուբլուց, երկու հոգու համար 14 ր., մահիճներ ծովային խոտով լցված 6—9 ր. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԻՋ: Նոյն տեղը մեծ քանակութեամբ ԱՄԱՆՆԵՐ, դանակներ պատառաքաղներով, երկաթէ ԳՐԻՉՆԵՐ, կողպէքներ, թիեր, տղամարդկերանց և կանանց ԹԱՄԲԵՐ, մատուցարաններ, ԿԼԷՕՆԿԱ, րէվօլվերներ, ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ, ալբօմներ, կօնֆեկտներ, ԹԷՅ 1-ին հունձի և այլն 25% աւելի լաւ և էժան քան թէ ուրիշ տեղ:

58—100

ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(ԿՈՒԿԻԱ, ՍԻՄԷՕՆՕՎՍԿԻ ՓՈՂՈՑ, Տ. ՀԱԽՎԵՐԴԵԱՆԻ):

Հիւանդները ընդունվում են ամեն օր:

Առաւօտեան՝ 9—$10^1/_2$ ժ. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ—վիրաբուժութեան և վեներական հ. և ԲՈՒԴԿՕՎՍԿԻ—կանանց, երեխայոց և ներքին հ. $10^1/_2$—12 ժ. ՇԱՀԱԶԻԶԵԱՆՑ—ներքին հ. 12—1 ժ. աչքացաւի ԼԱՐԻՕՆՕՎ—ամեն օր, բացի չորեքշաբթի և կիրակի և ՐԵՅԽ—չորեքշաբթի և կիրակի:

Երեկոյեան՝ 5—7 ժ. ՌՈՒՇԱԿՕՎ—երեխայոց և կոկորդի հ. երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ: Ջղային և հոգեկան հ. և էլեկտրա-բուժութեան ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆՑ—ամեն օր և, իբր խորհրդակից նոյն հիւանդութեանց համար, Ա. ԲԱԲԱՅԵԱՆ—երեքշաբթի և շաբաթ: Ընդհանուր բժշկական խորհուրդ (կօնսուլտացիա)—երեքշաբթի և շաբաթ 7—8 ժամը երեկոյեան: Գիշերօթիկ հիւանդներ: Վարձ՝ խորհուրդ երթևեկներին—50 կոպ. կօնսուլտացիան— 3 ռուբ. չքաւորները—անվարձ:

Հիւանդանոցի կառավարիչ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ բնակվում է նոյն հիւանդանոցում:)

(շար. տպ.)

Հոգաբարձութիւն Ներսիսեան Հայոց Ազ-գային-Հոգևոր դպրանոցի հրաւիրում է նոյն դպրանոցի համար ուսուց. ցանկացողը պէտ պաշտօնը յանձն առնելու, թող բարեհաճի իւր յօժարութիւնը գրաւոր տեղեկացնել Հոգաբարձութեան մինչև գալոց յունիս ամ-սոյ 20-ն:

Ցեսուչը համարվում է միևնոյն ժամա-նակ անդամ Հոգաբարձութեան և նախա-գահ մանկավարժական ժողովի և նրա պար-տաւորութիւնն է հսկել դպրանոցի ուսում-նական և տնտեսական ներքին բարեկար-գութեան և յառաջադիմութեան մասին:

Ցեսուչը պիտի լինի համալսարանական ուսումն ստացած և հմուտ հայկական լե-զուի գիտութեան և ունենալու է դպրա-նոցում աւանդելու մի որ և է առարկայից շաբաթական 10—12 դաս:

Ցեսուչին նշանակած է ռոճիկ դասերի վար-ձովը միասին 3000 ր. տարեկան:

Ցանկացողը կարող է ստանալ դպրանոցի տպած կանոնադրութիւնը:

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ յայտ-նում է, որ 1883 թիւ յունիսի 4-ին, ցերեկվայ 12 ժամին, վարչութեան ներկայութեամբ աճուրդ է նշանակված կապալով տալու համար քաղաքի փողոցային 1655 հատ լապտերների ֆոտոգենով լուսաւորութիւնը: Ներկայ տարվայ յուլիսի 14-ից մինչև երկու տարի ժամանակամիջոցով: Պայման-ները կարելի է տեսնել Քաղաքային վարչութեան կանցելարիայում ամեն օր մինչև 2 ժամ կէսօրից յետոյ, բացի տօն օրերից:

1—3

ВЪ РЕДАКЦІИ
ГАЗЕТЫ „МШАКЪ"
ПРОДАЕТСЯ БРОШЮРА
НА РУССКОМЪ ЯЗЫКѢ
„ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНІЕ
ТУРЕЦКИХЪ АРМЯНЪ."
Цѣна 25 копѣекъ.
Соч. Григорія Арцруни.

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ
ՄԷՋ, ԹԷՅԻ ԳՆԵՐԻ ՆՇԱ-
ՆԱՒՈՐ ՓՈՔՐԱՑՈՒՄՆ
(MAISON DE CONFIANCE) ԱՐԾՐՈՒ-ՆՈՒ ԳԱԼԵՐԵԱ № № 156, 157, 158, 159 և 160.

Համեմատեցէք թէյ

1 ր. 10 կ. թէյի հետ ամեն տեղ	1 ր.	30 կ.	
1 „ 20 „	1 „	60 „	
1 „ 40 „	1 „	90 „	
1 „ 60 „	2 „	20 „	
1 „ 80 „	2 „	50 „	
ամենալաւը 2 ր.	3 „	— —	

Մի և նոյն տեղը գործակալութիւն վա-ճառման շօկօլադի և կակաօ-ֆրայ էսսեն-ցիայի, Պալմերի բիսկվիտների, Բազրի կօն-ֆեկտների, Շեֆիլդի դանակների, Տուրնե-րի գրիչների, Դաուի հրացանների, Վեկլիի րէվօլվերների, Բարնսբիի թամբերի, Մեկինի ամաններ, կօլմանի կրախմալ և մանանեխ, Շվարցի ալբօմներ և այլն և այլն:

95—100

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ԳՆԱԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ հողի մի քանի կտորներ ծախվում են էժան Նաբէ-րէժնայա փողոցի վրա, ոչ հեռու նոր կամուր-ջից: Հարցնել ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱ-ԳԱԶԻՆՈՒՄ: Նոյն տեղը Բօմպէյի տղամարդկանց և կանանց թամքեր և զա-նազան ուրիշ ապրանքների մեծ ընտրութիւն ծախվում են շատ էժան:

2—10

Ցունիսի 15—30-ից սկսած մինչև սեպտեմբերի 1-ը պատւիրողներին 30/00 զիջում կը լինի:

կանանց դերձակ Գրիգոր Անիեանց և ընկ. Գանօվսկի փողոց տ. № 10-ը:

1—4

Գ. ԲԷԿԽԱՆՕՎԻ, Գ. ԿՕԿ-
ՋԱԵՎԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Առևտրական տան ՊԱՀԵՍՏՈՒՄ, Արծ-րունու Գալէրէում, Դվօրցօվայա փողոցում, բացված է օպտով (մեծ քանակութեամբ) վաճառումն Բրօդսկու ռաֆինադ ՇԱՔԱՐԻ Օդեսայի ԱԼԻՐԻ „Կլէյման և Իլիւսի" շո-գեջաղացի և Սօնդանսի ՄԱԿԱՐՕՆՆԵՐԻ:

1—3

ԳԱԼԵՐԵԱ ԱՐԾՐՈՒՆԻ, ԴՎՈՐՑՕՎԱՅԱ ՓՈՂՈՑ
ՊԱՀԵՍՏ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ № 144.
СКЛАДЪ ЕВРОПЕЙСКИХЪ ТОВАРОВЪ
№ 144, ГАЛЛЕРЕЯ АРЦРУНИ

Ծախվում են. մեծ քանակութեամբ և խիստ էժան, Վիեննայի ԹՕՆԵԹ ֆաբ-րիկայի ՄԵԲԵԼԻ ամեն տեսակ, նոյնպէս ՈՍԿԵԶՕԾ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ հայելիների հա-մար և ՀԱՅԵԼԻՆԵՐ, լուսանկարների համար ԱԼԲՈՒՄԻ թուղթ, Բելգիայի ԱՊԱԿԻ-ՆԵՐ պատուհանների համար, ամեն տեսակ, նոյնպէս ՄԱՐՄԱՐԻՈՆ քար, ԹՈՒ-ՋԵԱՑ ԱՄԱՆՆԵՐ եմալով, ՆԻԹՐԱՔ ԴԱՐՁԱՆ, ՈՍԿԻ և ուրիշ շատ ապրանքներ:

Մ. Ն. ՏԷՐ-ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆԻ ՊԱՀԵՍՏ
ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՄԱՆՐԱԾԱԽ
ԱՐՄԵՆԱՆՍԿԻ ԲԱԶԱՐ, ԿԱՏՕԼԻՔԵՍԿԱՅԱ ՓՈՂՈՑԻ ԱՆԿԻՒՆ, ՏՈՒՆ № 13

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ԿԱՐԱՍԻՔ, զանազան ամաններ 35 րուբլուց գինեխմ, բաղնի-թոններ 6 ր., գինամններ 12—25 ր., կաշկի, մանկական աթոռներ և այլն: ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ, ճանապարհի մահճակալներ, պա-հարաններ, ծալովի սեղաններ: Ջեռոցաններ 2 ր. 75 կ.—26 ր., սափո-րած ձեռքի և ուսից [illegible], ճանապարհի ամաններ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ ԱՐԿՂԵՐ 5 ր. 50 կ.—30 ր.:

Սամովարներ, խոհանոցի պղնձէ ամաններ, կօֆէյնիկ, թէյամաններ, [illegible] ներ և ապակէ գործեր, գերմանական եմալով ամաններ, ԵՐԵՍ ԼՈՒԱՆԱԼՈՒ ՄԱՐ-ՄԱՐԻՈՆԻ ամաններ 40 ր., երես լուանալու պղնձէ և ժեստի ամաններ:

ՊԱՏԻ ՀԱՅԵԼԻՆԵՐ 9 ր., տուալէտի հայելիներ 2 ր. 40 կ.—13 ր., զանազան մետալների մոմակալներ 1 ր.—15 ր., սեղանի գդալներ 4 ր. 50 կ. և թանգ. թէյի գդալներ Ֆրաժէի, մելխիօրի, լեհական և բրիտանական արծաթից աւելի էժան, քան թէ ուրիշ տեղ, դանակներ, պատառաքաղեր 2 ր.—26 ր.:

ՎԱՐՇԱՎԱՅԻ ԿՕՇԻԿՆԵՐ կանանց և մարդկերանց, հովանոցներ կանանց և մարդկերանց, ռուսական և անգլիական պողպատէ և երկաթէ դանակներ, յայտ-նի գործարաններից, 10,000 հատ անգլիական և գերմանական կողպէքներ 10 կ. և աւելի:

ՐԷՎՕԼՎԵՐՆԵՐ զանազան տեսակի 3 ր. 50 կ.—35 ր., պատրօններ րէվօլվեր-ների համար, հրացան 6 ր. և աւելի, զանազան վեշալկաներ, կշիռքներ: Անգ-լիական և ամերիկական կլեօնկա 50 կ.—2 ր. արշինը:

Մշտապէս ունեմ 10,000 Ֆ. ԹԷՅ Պօպօվ եղբայրների, կաֆէ ՄԻԽԵԼՍՕՆԻ, թէյի համար խմորեղէն էյնեմ, ՐԷՑՆԳԱՐԴԻ սիգարներ, հոտաւէտ ջուր (Օդէ-կօլօն) ծխվող փոշիք, պուդրա, գլիցերինի սապօն և այլն, աւելի էժան քան թէ ուրիշ տեղ:

ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ գալանտերէյի զանազան ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ, ծխախոտի արկղ, դրամարկղ, քսակներ, սանդրներ, շապիկներ, լայկի ձեռնոցներ կանանց, գինուո-րական զամշի ձեռնոցներ, գարուս, թելեր, բրօնզի և մարմարիօնի թանաքաման-ներ, մոխրամաններ, գրիչներ, մատիտներ, գրչակոթեր, սուրգուչ, փոստի թուղթ, ծրարներ և այլն:

ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ խցաններ (պրօբկա) հանքային ջրերի, գարեջրի, գի-նու և դեղատան ապրանքների համար, նոյնպէս և ուրիշ առարկաներ:

Վերև յիշված բոլոր առարկաները ունեմ մեծ քանակութեամբ և ստանում եմ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ և ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ գործարաններից անմիջապէս:

Առևտրականներին զիջումն և առանձին պայմաններ:

Օտարաքաղաքացիք կարող են գրել. Тифлисъ. М. Н. ТЕРЪ-НИКОГОСОВУ.

24—100

Նոր բացված է ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ լաւ յատկութիւն ունեցող և շատ էժանագին ՑԷՄԵՆՏԻ ՊԱՀԵՍՏ, ինժէնէր Մ. Ի. Ջէրկասօվի գավօդից կէրչում:

ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՎԱԾ Է ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՄԷԴԱԼՆԵՐՈՎ.

1. Ս. Պետերբուրգի Ռուսական մանուֆակտուրայի հանդէսից 1870 թ.
2. Մօսկվայի բազմարուեստեան 1572 թ.
3. Լօնդօնի Միջազգային 1875 թ.
4. Մօսկօվեան համայն Ռուսական 1882 թ.

ՑԷՄԷՆՏ ԾԱԽԵԼՈՒ ՊԱՀԵՍՏԸ և ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ ԳՏՆՎՈՒՄ ԵՆ ՄԻԽԱՅԼՕՎՍԿԻ ՓՈՂՈՑԻ ՎՐԱ, ՏՈՒՆ ՍՏՐԱԽՕՎԻ № 85.

ՇՈԿՈԼԱՏ ԵՒ ԴՐԱԺԷ
Ա. ՍԻՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.
ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՄԷՋ.

Գտնվում է ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ հետևեալ մագազիններում. Գ. Մ. Կալանթէի, Ս. Անիսիի, Ա. Գ. Ակօպովի, Վ. Ֆ. Սիսովի, Ե. Ա. Եդիազարովի, Գ. Ա. Բաևսկ-չևի, Ա. Ն. Նովիկովի, Յ. Ա. Բարանովսկու, Յ. Ն. Գուրգենովի, Ի. Ա. Եւանգու-լովի և ուրիշ շատերի մագազիններում, նոյնպէս և ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ երկրի միւս բոլոր քաղաքներում.

7—24 (1—15)

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՅ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԷՔԻԱԹՆԵՐԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔԸ.—Գինն է 30 կոպ.

Վաճառվում է բոլոր հայոց գրավաճառների մօտ և Երևանում պ. Ն. Սիմէօնեանցի գրախանութում:

Մամուլի տակից շուտով լոյս կը տեսնի Հայ-ժողովրդական աւանդութիւններ անու-նով գիրքը, որ բովանդակում է իր մէջ—հանելուկներ, շուտասելուկներ, առածներ, անէծքներ, օրհնութիւններ, երդումներ և այլն:

Իսկ նիւթ ուղարկող պարոնները պայմանը ստացած գրքերից մի մի օրինակ նուէր կստա-նան.

Իմ հասցէն՝ Вагаршапатъ. Тиграну Навасартянцъ.

Տ. Նաւասարդեանց.

2—3

Վերակազմակերպված ՄԱԿ-ՄԱՍ-ՏԵՐ, մազերը ամրացնող և նրանց ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ վերադարձնող: Գինը 2 ր. շիշը, ՓՈՍՏԱ-ՅՈՎ ուղարկված 2 ր. 49 կոպ. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ խանութի մէջ

Մի և նոյն տեղը ԽԻՆԱՅԻ ԻՒՂ, մազերը ամրացնելու համար, 1 ր. ամանը և գինին, ՏՈՒԱԼԷՏԻ ՍԱ-ՊՈՆ և հոտաւէտ ջրեր և այլն.

17—100

Дозволено цензурою, Тифлисъ, 14 Мая 1883 года. Типогр. Главн. Упр. Главнонач. гражд. час., Лор.-Мелик. ул. каз. д.